

Република
Србија

Република
Северна
Македонија

Оваа програма е
финансирана од
Европската Унија

Добри пријатели, нови можности

Шанса За Тебе

ВОДИЧ ЗА ВЕРИФИКУВАЊЕ НА ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИ ЗА МАЛИ И СРЕДНИ ПРЕТПРИЈАТИЈА ПРОГРАМА

Северна Македонија

ВОДИЧ ЗА ВЕРИФИКУВАЊЕ НА ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИ ЗА МАЛИ И СРЕДНИ ПРЕТПРИЈАТИЈА

Северна Македонија

Овој прирачник е изработен со финансиска поддршка на Европската Унија. Неговата содржина е единствена одговорност на Центарот за управување со знаење од Скопје, Република Србија, Центарот за развој на Скопскиот плански регион, Република Србија, Центарот за развој на областите Јабланица и Пчиња од Лесковац, Србија и на Општина Власотинце, Србија и не мора да ги одразува ставовите на Европската Унија.

СОДРЖИНА

1. Вовед	4
2. Правна Рамка и Институции	4
3. Процес и Постапки	5
3. Како да верификувам програма за образование за возрасни?	6
3.1. Подготовка на Програма	6
3.2. Барање за Верификација	10
3.3. Листа за проверка на документација	10
3.4. Постапка на Одлучување	10
3.5. Потреба од Измена на Постапка	11
3.6. Обрасци	11
I. ОПШТИ ПОДАТОЦИ ЗА ПОСЕБНАТА ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИ	13
II. ОПШТИ ПОДАТОЦИ ЗА УСТАНОВАТА / ИНСТИТУЦИЈАТА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИ	13
III. ОПИС, МОДУЛИ, МОДУЛАРНИ ЕДИНИЦИ, РЕЗУЛТАТИ ОД УЧЕЊЕТО, РЕСУРСИ ЗА ПРОГРАМАТА	14
IV. ОДОБРУВАЊЕ НА ПОСЕБНАТА ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИ ОД ЈУ ЦЕНТАР ЗА ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИ – СКОПЈЕ....	15
4. Како да го верификувам моето претпријатие како давател на образование за возрасни?	16
4.1. Барање за Верификација	18
4.2. Листа за проверка на документација	18
4.3. Постапка на Одлучување	18
Референтни Документи	20

1. Вовед

Овој водич е разработен во рамки на проектот Шанса за Тебе. Целта е да се упрости процесот и да се обезбеди поддршка на малите и средни претпријатија кои планираат да верификуваат образовни програми за возрасни во Република Северна Македонија. Сметајте го водичот за вашиот личен советник кој детално ја обработува патеката кон успешна верификација на образовни програми и организации.

ОПФАТ: Водичот ве води низ следниве две клучни области:

1. Верификација на образовни програми за возрасни: Патот кон развој и потврда на квалитетот и релевантноста на програмата која ви е потребна.
2. Верификација на вашето претпријатие за образование на возрасни: Патот за регистрација на вашето претпријатие како давател на овие програми.

КОРИСТЕЊЕ: Водичот е дизајниран за да биде што е можно попрактичен и лесен за користење. Еве неколку клучни начини за ефикасно користење на водичот:

1. Шематски Прикази: На почетокот на секоја секција, ќе најдете визуелен приказ кој ги илустрира клучните чекори и можни исходи на постапката. Овие слики се корисни за брз увид во процесот.

2. Детален Опис на Чекорите: По секој шематски приказ следуваат детални упатства за секој чекор во постапката. Препорачуваме водичот да се прочита целосно на почетокот, а потоа да се вратите на специфичните делови кои се релевантни за моменталниот чекор на кој сте.

3. Символи за Брза Ориентација: Во текот на водичот, користиме неколку знаци за да ве упатиме кон различни типови информации:

- Линк: Води до документ или извор со дополнителни информации.
- Совет: Важни совети од практично искуство, кои треба да се прочитаат први.
- Временска Информација: Се однесува на траењето, релевантноста и планирањето на времето.
- ЧПП (Често Поставувани Прашања): Корисни одговори на чести прашања.
- Листа за Проверка: За да го визуелизирате напредокот и да бидете сигурни дека ништо не е пропуштено.
- Важно: Информации кои треба да се имаат на ум.

Водичот е создаден за да биде што е можно попростапен и корисен за сите МСП-ја кои сакаат да верификуваат програми за образование на возрасни. Следејќи ги овие упатства, ќе можете да ги навигирате постапките со поголема увереност и ефикасност.

2. Правна Рамка и Институции

За разбирање на правната рамка потребно е да се запознаете со законите и подзаконските акти кои се однесуваат на образованието на возрасни, и конкретно на верификацијата на програмите и институциите во оваа област.

Клучни Документи кои ја регулираат областа се:

1. Закон за Образование на Возрасни - Овој закон ги определува основните принципи и рамките на образованието на возрасни, вклучително и процесите за верификација на програми и институции¹.

2. Подзаконски Акти:

- Правилник за начинот на верификација на посебни програми за образование на возрасни (последна измена 2019).
- Правилник за начинот на верификација на установите и институциите за образование на возрасни (последна измена 2016).
- Правилник за стандардите, просторот, опремата и кадарот на установите и институциите за образование на возрасни (последна измена 2014).

Надлежни Институции кои го спроведуваат Законот и подзаконските акти се:

- Центарот за Образование на Возрасни (www.cov.gov.mk) е клучна институција за прием на барања за верификација на програми и институции. Сите важни документи и подзаконски акти се достапни на интернет-страницата на ЦОВ.
- Други релевантни институции вклучуваат Министерството за образование и наука, Централниот регистар, надлежниот санитарен инспекторат и други.

3. Процес и Постапки

Процесот на верификација е клучен елемент во обезбедувањето на квалитетното неформално образование на возрасни, дури и тогаш кога давателот на услугата е мало и средно претпријатие и кога опфатот е само за професии и кадри кои му се потребни на претпријатието. Тој се состои од две основни фази, кои треба да се следат последователно:

А. Постапка за верификација на програмата

Цел: Оваа фаза е фокусирана на верификација на содржината, квалитетот и релевантноста на програмата за образование на возрасни.

Процедура: Вклучува поднесување на детален опис на програмата, целите, методите на предавање, и очекуваните резултати.

3. Резултат: Успешно верификуваната програма се смета за одобрена и подготвена за примена.

Б. Постапка за верификација на претпријатието за образовни услуги

1. Цел: Верификување на самото претпријатие кое ќе ја реализира образовната програма.

2. Процедура: Оценување на капацитетите на претпријатието, вклучително простор, опрема, и квалификации на кадарот.

3. Резултат: Верификацијата овозможува да се реализираат програмите со полноправно признание и издавање на сертификати.

---

¹ „Службен весник“ броеви 7/2008, 17/2011, 51/2011, 74/2012, 41/2014, 144/2014, 146/2015, 30/2016.

Задолжителна Последователност

- Почетна Точка: Првично, мора да се помине низ процесот на верификација на програмата (А).

- Следен Чекор: По успешната верификација на програмата, постапката преминува на верификација на претпријатието (Б).

Важноста на Двојниот Процес

Не е можна верификација на претпријатието без претходно верифицирана програма. Од друга страна, дури и со верификувана програма, формалната реализација (со признати сертификати) е овозможена само доколку претпријатието е исто така верификувано. Ова гарантира дека програмите се реализираат во рамки на проверени и квалитетни средини.

3. Како да верификувам програма за образование за возрасни?

3.1. Подготовка на Програма

Процесот на подготовка и верификација на програми за образование на возрасни е значаен чекор кон обезбедување квалитетно и целесобразно образование што ќе ги опреми учесниците со потребните знаења, вештини и компетенции за успешно вклучување во пазарот на трудот и општеството. Еве еден детален водич низ процесот:

1. Обмислување на програмата

Првиот чекор е идејно конципирање на програмата. Треба да се осмисли програма што ќе одговара на потребите на возрасните учесници и ќе биде во согласност со националните рамки и стандарди за квалификации. Важно е програмата да придонесе кон стекнувањето на знаења и вештини кои се во согласност со стандардите на занимањата. Истата треба да биде во согласност со мисијата на организацијата и да ги адресира реалните потреби на пазарот на трудот и на потенцијалните учесници. Пред да се направи програмата, важно е да се провери дали таа спаѓа во една од областите наведени во Законот за образование на возрасни (ЗОВ), како и дали е во согласност со стандардите на занимања и квалификации.

2. Пополнување на образецот за модел на посебна програма

По идејното конципирање, следи техничкото пополнување на образецот за програмата. Во овој дел треба да се внесат сите релевантни информации за програмата, вклучително и како таа ќе придонесе кон клучните компетенции на учесниците.

3. Проверка на условите според Законот за образование на возрасни (ЗОВ)

Потребно е да се провери дали програмата се вклопува во една од областите наведени во ЗОВ, како и дали е во согласност со стандардите на квалификации. Доколку програмата не одговара на постоечките стандарди, постои опција за иницијатива за развој на нов стандард за занимање или квалификација

Законот за образование на возрасни (ЗОВ) дефинира генерални области во кои треба да спаѓаат посебните програми за образование на возрасни (програмите). Направете проверка дали програмата што сакате да ја верифицирате спаѓа во некоја од овие области што ги наведува ЗОВ (член 18):

- описменување на населението
- мајчин јазик и странски јазици
- преквалификација
- доквалификација
- претприемништво и менаџмент
- информациско-комуникациски технологии
- креативно изразување и учество во културни и уметнички настани
- зачувување и заштита на околината
- посебни социјални вештини
- активно граѓанство
- основни познавања од науката и технологијата
- други знаења, вештини и способности.

Покрај ова, во поширокото дефинирање во ЗОВ, во подзаконскиот акт и практика, се укажува дека член 3 од Правилникот за начинот на верификација на посебните програми за образование на возрасни, „Службен весник“ бр. 7/08, 17/11, 51/11, 74/12, 41/14, 144/14, 148/15, 30/16 и 64/18 верификуваните програми за образование на возрасни треба да се надоврзуваат на националната рамка на квалификации, т.е. да придонесат за оние коишто ќе се образуваат и кои успешно ќе ја завршат програмата, да се здобијат со знаења, вештини и/или ниво на клучни компетенции прецизно определени со:

- „Стандарди на занимања“, регистар на Центарот за стручно образование на возрасни (ЦСОО)
- „Стандарди на квалификации“ кои се содржат во самите занимања на повеќе нивоа.

4. Консултации со Центарот за образование на возрасни (ЦОВ)

Пред да се поднесе програмата за верификација, препорачливо е да се земат консултации со ЦОВ за сите законски и технички аспекти врзани за програмата. ЦОВ може да обезбеди корисни упатства и поддршка во процесот.

5. Подготовка на програмата според методологијата

Програмата треба да биде развиена и напишана во согласност со "Методологијата за развој на програми за образование на возрасни" и да ги вклучи сите потребни елементи како што се назив на програмата, знаења и вештини што се стекнуваат, услови за запишување, траење, кадровски и други услови за изведување.

Програмата е документ што треба да ги содржи сите детали за нејзината содржина и за начинот на изведување, усогласени со „Методологијата за развој на програми за образование на возрасни“. Квалитетната програма значи и осигурување на нејзиното успешно изведување во практика. Следете ги советите и насоките за структурата подолу.

1. Дефинирањето и пишувањето на програмата е стручна работа. Доколку во организацијата немате стручен кадар, обратете се за помош, ангажирајте професионалци итн.
2. Важно е програмата да е во согласност со мисијата на организацијата и со долгорочните планови. На тој начин ќе осигурате дека сте дефинирале квалитетен организациски производ, што понатаму ќе се надградува.
3. Програмата не ја темелете на ваши претпоставки, туку на реални потреби на потенцијалните учесници и на пазарот на трудот, што ќе ги вградите во креирањето на описот. Важно е програмата да се приспособи на возраста, на претходното здобиено образование, знаење, вештини и на способностите на возрасни.
4. Однапред проверете го интересот на учесниците за програмата. Постојат случаи кога верификувани програми воопшто не се спроведуваат.
5. Квалитетот на програмата е многу важен за исходот од постапката за верификација. Најчестите забелешки на комисијата се поврзани со програмата.

Што треба да содржи описот на програмата?

Во согласност со ЗОВ (член 19), програмата треба да ги содржи следниве структурни делови и информации:

- назив на програмата,
- знаења, вештини и способности кои се стекнуваат со завршувањето на програмата,
- услови за запишување, напредување и завршување на програмата,
- траење на програмата и облиците за изведување,
- кадровски, дидактички, просторни и други услови за изведување на програмата и
- начин на оценување на програмата и постигнатите резултати од учењето.

Извор: ЗОВ (член 19)

Совет: Сите овие структурни делови се важни при оценувањето на програмата и при носењето одлука дали таа ќе биде верификувана. Кои други критериуми треба да ги исполнува програмата? При пишувањето на програмата корисно е од почеток да ги земете предвид критериумите според кои таа ќе биде предмет на оценување од комисијата за верификација. Тоа се следните критериуми:

- да води до резултати кои ќе бидат во функција на оспособување на возрасни за работа и за различни социјални активности;
- учесниците да се стекнат со сертификат, кој се добива по успешно завршување на процесот на оценување на знаењата, вештините и компетенциите на учесникот во програмата;
- за програмите за описменување, странски јазици и информациско-комуникациски технологии да бидат користени меѓународни референци; и
- други критериуми поврзани со специфичноста на доставената програма, определени од страна на Центарот.

Извор: Правилник за верификација на посебни програми за образование на возрасни, 2018

Формално, кој ја донесува програмата?

Програмата ја развива и формално ја донесува организацијата, а институциите ја верификуваат.

На кој начин може да се изведува програмата?

Програмата може да се изведува преку: редовна настава, консултативно-инструктивна настава, дописно-консултативна настава, отворена настава, теленастава, настава на далечина, мултимедиски и на друг соодветен начин*.

Програмата може да има и модулирана структура

Извор: ЗОВ (член 20)

* Повеќе за методите на изведување прочитајте во „Методологијата за развој на програми за образование на возрасни“ стр. 46-48 *Модулираната структура претставува логичен след на програмата во посебни тематски целини, кои се поврзани.

Кој ја спроведува програмата?

- Програмите ги реализираат наставници, професори, инструктори за практична настава и стручни соработници.
- Овој кадар треба да се здобие со посебна подготовка за работа со возрасни, која се организира во Центарот за образование на возрасни, како и во соодветни установи и институции.
- Кадарот има право и обврска на постојано стручно усовршување, како и усовршување за работа со возрасни.
- Во програмата се наведува видот на кадарот кој може да ја реализира програмата.

Извор: ЗОВ (член 21)

Напомена: Кадарот треба да исполнува и дополнителни стандарди, што е важно во фазата на верификација на организацијата. Погледнете го тој дел на прирачникот на стр. 38, во кој се наведени специфичните критериуми за оние што ја изведуваат теоретската и практичната настава.

Каде можам да најдам дополнителни информации што ќе ми бидат од помош во креирањето на програмата?

Потребно е да ја следите „Методологијата за развој на програми за образование на возрасни“. Таа е дефинирана на полезен и јасен начин. Дополнително, официјално барање е да ја користите во развојот на програмата и тоа го потврдувате во модулот (урнекот) во којшто пополнувате податоци за програмата. Методологијата дава и полезни упатства за пополнување на моделот.

Дали постои посебен урнек, структура или формат што треба да се следи?

Да. Програмата ја поднесувате во образец за Програма за образование на возрасни, што разговорно се нарекува модел за посебна програма. Официјалните образци се прикажани и во овој водич под точка 3.6.

3.2. Барање за Верификација

Штом вашата програма е подготвена, пополнете го образецот – барање. Истото се превзема од Центарот за Образование на Возрасни. Во овој чекор се врши и уплата. Уплатата се врши на налог ПП 50. Бидејќи од банката ќе добиете еден оригинален примерок, направете си копија за ваши потреби. Се уплаќаат 10.000 ден.

3.3. Листа за проверка на документација

Пред доставувањето на документите направете завршна проверка.

- ✓ Барање за верификација на посебна програма (Еден оригинален примерок со печат и потпис)
- ✓ Документ за регистрирана дејност – образование на возрасни (барањето за издавање на овој документ од Централниот регистар можете да го најдете на овој „линк“) Овој документ да не е постар од шест месеци
- ✓ Посебната програма изработена во согласност со членот 19 од Законот за образование на возрасни во образецот – Модул за посебна програма (Вклучени се три копии)
- ✓ Уплатница за извршена уплата на надомест за верификација на посебната програма на сметка на Центарот, во согласност со ценовникот за верификација на посебните програми за образование на возрасни, кој е утврден од Управниот одбор на Центарот.

3.4. Постапка на Одлучување

Кој одлучува во постапката?

Верификацијата на посебните програми за образование на возрасни ја врши ЦОВ, по претходно доставено мислење на Комисијата за верификација на посебни програми за образование на возрасни, што самата ја формира. Комисијата за верификација е составена од три члена: еден член од Центарот и два члена (стручни лица) од областа на поднесената програма за верификација, избрани по пат на јавен оглас и избор во согласност со критериумите. Претседател на Комисијата е членот од ЦОВ.

Кои се можните исходи од постапката?

ЦОВ, по претходно прибавено мислење од Комисијата може да:

- Ја одобри програмата: Во овој случај се издава решение, по што преминувате на постапка за верификација на вашата организација. Важноста на решението е три години и потоа постапката се обновува.
- Да бара измени и дополнување: Можно е да ви биде побарано дополнување на документацијата (доколку нешто сте испуштиле). Потребните документи што не сте ги вклучиле, дополнително треба да ги доставите во рок од три дена од денот на приемот на писменото известување од ЦОВ. Во практика се случува некои од документите да недостасуваат. Дополнувањето на барањето значи и одолговлекување на постапката. Затоа внимавајте и користете ја листата за проверка под точка 3.3. Доколку комисијата има забелешки за содржината на програмата ќе ви биде побарана нејзина корекција. Коригираната програма треба да ја доставите најдоцна во рок од десет дена до ЦОВ.
- Да ја одбие програмата: Во овој случај ЦОВ ќе ви достави писмено образложение за причините за одбивање на верификација на посебната програма. Против донесеното решение имате право на жалба во рок од 15 дена до Државната комисија за одлучување во управна постапка, а во согласност со управната постапка.

3.5. Потреба од Измена на Постапка

Доколку во текот на спроведувањето на програмата имате потреба од нејзина измена (на пример бројот на учесници, времетраењето, местото на изведување и сл.), барањето што се применува во оваа постапка може да се најде на следниот „[линк](#)“. Во овој случај нема потреба повторно да преминувате на постапка Б. ПОДГОТОВКА НА ДОКУМЕНТИТЕ ЗА ПОСТАПКАТА ЗА ВЕРИФИКАЦИЈА НА ОРГАНИЗАЦИЈАТА КОГА МОЖАМ ДА ЈА ВЕРИФИЦИРАМ ОРГАНИЗАЦИЈАТА? По завршувањето на постапката за верификација на програмата, ја верифицирате вашата организација за да ја спроведете програмата. Оваа постапка не може да ја започнете без да ја завршите првата.

3.6. Обрасци

Следат соодветни обрасци. Истите можат да се најдат и на следниот [линк](#).

Назив на претпријатието/установата за образование на возрасни

Програма за образование на возрасни

Назив на програмата за образование на возрасни

_____, 20____ година

I. ОПШТИ ПОДАТОЦИ ЗА ПОСЕБНАТА ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИ

1	Назив на програмата за образование на возрасни	
2	Сектор	Одберете сектор од 16-те што се дел од структурата на „Стандардите на занимања“ Полезни ресурси за пополнување на образецот: „Водич за класифицирање и кодирање на стандардите на занимања“, ЦСОО, 2017 „Стандарди на занимања“, ЦСОО, тековно „Националната класификација на занимањата“, ДЗС, 2015 „Методологијата за развој на програми за образование на возрасни“, стр. 50-71 дава упатство за секое поле со посочување на методологијата. За број на кредити видете стр. 53 во истиот документ.
3	Поврзани стандард(и) на занимања	
4	Код на национално занимање*	
5	Ниво на квалификација според НРК*	
6	Број на кредити	
7	Вкупен број на часови на учење (теорија и пракса)	
8	Критериуми за упис на учесникот во програмата	
9	Вид на јавна исправа која ја стекнува учесникот	На пример: свидетелство, уверение, сертификат

* Овие полиња треба да се пополнат (доколку е можно), а задолжително ќе се пополнуваат откако ќе се воспостави кодниот систем на националните занимања.

II. ОПШТИ ПОДАТОЦИ ЗА УСТАНОВАТА / ИНСТИТУЦИЈАТА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИ

1	Назив на установата / институцијата за образование на возрасни	
2	Име и презиме на Менаџерот	
3	Податоци за контакт	
	Адреса	
	Телефонски број:	
	Е-маил:	
4	Име и презиме на програмскиот координатор	
5	Податоци за контакт	
	Назив на програма:	
	Телефонски број:	
	Е-маил:	

III. ОПИС, МОДУЛИ, МОДУЛАРНИ ЕДИНИЦИ, РЕЗУЛТАТИ ОД УЧЕЊЕТО, РЕСУРСИ ЗА ПРОГРАМАТА

1	Опис на програмата		
2	Максимален број на учесници по група		
3	План на програмата		
	Модули	Број на часови теоретска настава	Број на часови практична настава
	Модул 1		
	Модул 2		
	Вкупно часови		
	Вкупно (вкупно часови теоретска и практична настава)		
4	План за учење (Модули / Модуларни единици / резултати од учењето / Критериуми за оценување)		
	Модул 1	Часови со теоретска настава	
		Часови со практична настава	
	Модуларна единица	Резултати од учењето	Критериуми за оценување
	Модул 2	Часови со теоретска настава	
		Часови со практична настава	
	Модуларна единица	Резултати од учењето	Критериуми за оценување
5	Форми на спроведување на процесот на настава и учење	Модул 1	Модул 2
	Форми на спроведување		
	Настава во училиница/кабинет		
	Практична настава		
	Комбинирано учење		
	Е-учење		
	Настава на далечина		
6	Методи на настава и учење		
	Метод		
	Предавање		
	Дискусии во група		
	Набљудување		
	Истражување/Откривање		
	Учење преку симулации		
	Учење насочено кон решавање на проблеми		
	Практична настава во училиница/кабинет		
	Обука на работното место		
	Индивидуална настава		
	Самонасочено учење		
	Посети/Студиски патувања		
Друго (ве молиме наведете)			
7	Ресурси / опрема за настава и учење		
8	Наставен кадар	Се наведува бројот, но по можност и информации за компетенциите)	
9	Место на спроведување	Теоретска настава:	
		Практична настава:	
10	Методи и инструменти за оценување (есен/ писмени работи, проекти, практична работа, презентации, испитни прашања, изведби, портфолија на работа, учење преку работа, завршен испит и др.)		
11	Клучни компетенции		

12	роодност од програмата во рамките на _____ овозможува вертикална и/или хоризонтална проодност во формалниот образовен систем. образованието*	
13	Само евалуација / интерна евалуација	
	Алатки / Методи (прашалници, дискусии, извештаи за имплементираната евалуација)	
	Временска рамка на само-евалуацијата	
	Последователни мерки спроведени при последната само-евалуација / Направени измени по последната само-евалуација	
	Датум на поднесување: Изјава	Јас, долу потпишаниот (менаџер) • ја потврдувам точноста на информациите содржани во образецот; • потврдувам дека образецот е пополнет во согласност со Методологијата за верификација на посебни програми за образование на возрасни; • потврдувам дека сите потребни услови за спроведување на програмата се исполнети; • се согласувам да се врши мониторинг на спроведувањето на програмата од надлежните институции.
	Потпис на Менаџерот и печат на организацијата / институцијата за образование на возрасни	

IV. ОДОБРУВАЊЕ НА ПОСЕБНАТА ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИ ОД ЈУ ЦЕНТАР ЗА ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИ – СКОПЈЕ

Посебната програма за образование на возрасни _____ беше
одобрена со решение бр. _____ од _____ година.

Овој дел го пополнуваат институциите по одобрувањето, со цел да ја имате програмата како формален документ.

V. ОДОБРУВАЊЕ ОД ИНСТИТУЦИЈАТА ОД МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

Институцијата _____ беше
одобрена со Решение бр. _____ од _____ година од страна на
Министерството за образование и наука за имплементација на Посебната програма_

Овој дел го пополнуваат институциите по одобрувањето, со цел да ја имате програмата како формален документ.

ПРОЕКТ ШАНСА ЗА ТЕБЕ - ВОДИЧ ЗА ВЕРИФИКУВАЊЕ НА ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИ ЗА МАЛИ И СРЕДНИ ПРЕТПРИЈАТИЈА

4. Како да го верификувам моето претпријатие како давател на образование за возрасни?

За да може вашето претпријатие да биде регистрирано како давател на образование за возрасни, согласно Законот за Трговски Друштва, потребно е во неговата регистрација како една од дејностите да се појавува и 85.59, која се однесува на „Друго образование неспомнато на друго место“.

Ако вашето претпријатие ја нема наведено оваа шифра во својата регистрација нема да бидете директно квалификувани за учество во програми за образование на возрасни во Северна Македонија. Шифрата 85.59 е клучна за идентификување на институции и организации кои развиваат и нудат образовни услуги кои не паѓаат под традиционалните категории. Ако во регистрацијата на вашето претпријатие, како што се решението од Централен регистар или тековната состојба, не е наведена оваа шифра, потребно е да направите пре- регистрација на претпријатието за да шифрата се стави во списокот на шифри на дејност.

Ако вашата организација не е регистрирана со шифрата 85.59, која се однесува на "Друго образование кое не е спомнато на друго место", но сепак сакате да развиете и понудите програми за образование на возрасни, еве што треба да направите:

Воведување на промени во регистрацијата: За да ја додадете шифрата 85.59 во вашите документи за регистрација, потребно е да поднесете пријава за упис на промена кај субјект во трговскиот регистар или во регистарот на други правни лица во Централниот регистар. Ова се прави со поднесување на образец ПП.

Планирање на времето: Бидејќи процедурата бара време, важно е веднаш да започнете со овие постапки ако сакате вашата организација може да дава програми за образование на возрасни што побрзо.

Документ од Централниот регистар: Освен додавањето на шифрата, проверете дали имате актуелен документ од Централниот регистар, кој не е постар од шест месеци, бидејќи многу програми бараат актуелна документација за верификација на статусот на вашата организација.

Шематскиот приказ на потребните документи и процеси е даден на слениот дијаграм

ПРОЕКТ ШАНСА ЗА ТЕБЕ - ВОДИЧ ЗА ВЕРИФИКУВАЊЕ НА ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИ ЗА МАЛИ И СРЕДНИ ПРЕТПРИЈАТИЈА

Овој преглед ќе ви даде насоки за сите документи што треба да ги вклучите кон барањето за верификација на организацијата и нивната усогласеност со стандардите и критериумите што се бара да ги исполните. Направете си проверка што имате а што не, и потоа прибавувајте ги сите документи што ви недостасуваат. Ставете си и белешки за усогласеноста, како и внатрешни рокови и задачи. Оваа алатка е вашиот план за исполнување на барањата и прибирање на документите.

- Елаборат
- Статут
- Решение за верифицирана програма од ЦОВ
- Доказ за регистрирана дејност Внимавајте документот да не е постар од шест месеци.
- Верификуваната програма за образование на возрасни
- Договори со лицата кои се ангажираат за да ја одржуваат/ спроведуваат програмата
- Кратки биографии и дипломи на лицата кои ќе ја спроведуваат програмата
- Решение од соодветни институции за задоволување на минималните санитарно – хигиенски услови на просторот во кој се реализира образованието на возрасни

ПРОЕКТ ШАНСА ЗА ТЕБЕ - ВОДИЧ ЗА ВЕРИФИКУВАЊЕ НА ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИ ЗА МАЛИ И СРЕДНИ ПРЕТПРИЈАТИЈА

- Решение од соодветни институции за задоволување на условите за хемиско - технолошка заштита на учесниците во обуката за просторот во кој се реализира образованието на возрасни
- Документ со кој се потврдува сопственоста на просторот во којшто ќе ја изведувате теоретската настава Доколку го поседувате просторот Поднесете имотен лист доколку просторот е во сопственост на организацијата. Договор за изнајмување за простор за теоретскиот дел Доколку изнајмувате простор Поднесете договор за закуп.
- Листа на поважната опрема и нејзина моментна вредност

4.1. Барање за Верификација

Штом вашата програма е подготвена, пополнете го образецот – барање.

4.2. Листа за проверка на документација

барањето е целосно пополнето и изјавата што ја содржи е потпишана и има печат

- приложен е елаборат
- приложен е Статут
- приложено е решение за верификувана програма од ЦОВ
- приложен е документ за регистрирана дејност од Централен регистар
- приложена е верификуваната програма за образование на возрасни
- приложено е решение за санитарни услови приложено е решение за хемиско-технолошка заштита
- приложени се склучени договори со лицата што се ангажираат за да ја одржуваат програмата
- приложени се кратки биографии (CV) и дипломи на лицата кои ќе ја спроведуваат програмата (вработени и ангажирани)
- приложен е доказ за сопственост (имотен лист) и/или договор за закуп на просторот во кој ќе се изведува програмата (како што е соодветно – провери стр. 38)
- приложена е листа на поважната опрема и нејзина моментна вредност
- сите документи се во три примероци: два за ЦОВ и еден за ваша документација

Документите се поднесуваат во Центарот за образование на возрасни (ЦОВ) ул. „Димитрие Чуповски“ бр.13, Скопје ЦОВ се наоѓа во строгиот центар на градот, во близина на автобуската постојка „Рекорд“, во зградата во којасе наоѓа и Стопанската комора на Македонија (СКМ).

4.3. Постапка на Одлучување

Доколку доставеното барање за верификација и прилозите се некомплетни, од ЦОВ ќе ви побараат дополнување при што повторно ќе ја доставите комплетната документација до ЦОВ, најдоцна 15 дена од денот на приемот на барањето за дополнување.

ПРОЕКТ ШАНСА ЗА ТЕБЕ - ВОДИЧ ЗА ВЕРИФИКУВАЊЕ НА ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИ ЗА МАЛИ И СРЕДНИ ПРЕТПРИЈАТИЈА

Барањето за верификација со комплетната документација од ЦОВ се доставува до МОН, најдоцна 30 дена од денот на приемот на барањето.

Верификација на установите и институциите (организациите) што реализираат програми за образование на возрасни се врши од комисија за верификација составена од четири члена и тоа: по еден член од Министерството за образование и наука, Центарот за стручно образование и обука, Центарот за образование на возрасни и од Државниот просветен инспекторат. Претседател на комисијата е членот од Министерството.

Степенот на исполнетост на условите за верификација се врши преку непосреден увид (теренска посета за преглед) на којашто формално учествува и претставник на вашата организација. За увидот ќе бидете информирани најдоцна седум дена пред посетата.

При непосредниот увид се врши оценка на исполнетост на:

- минималните технички и хигиенски услови, потребни за реализирање на програма за образование на возрасни;
- просторните и материјалните услови, потребни за реализирање на програма за образование на возрасни и
- кадровските услови, потребни за реализирање на програма за образование на возрасни. По извршениот увид од претседателот на комисијата (најдоцна седум дена од денот на увидот) се доставува извештај до министерот за образование и наука, кој содржи мислење за степенот на исполнетост на стандардите и на условите за работа на установата или институцијата, со наведување на евентуални недостатоци.

Доставениот извештај може да биде:

- позитивен, доколку ги исполнувате условите, и во тој случај ќе биде издадено решение од МОН, чијашто важност е еднаква на важноста на верификуваната програма во решението на ЦОВ.
- негативен, доколку не ги исполнува условите. Во овој случај можете да се жалите во согласност со управната постапка.

ПРОЕКТ ШАНСА ЗА ТЕБЕ - ВОДИЧ ЗА ВЕРИФИКУВАЊЕ НА ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИ ЗА МАЛИ И СРЕДНИ ПРЕТПРИЈАТИЈА

Референтни Документи

1. Закон за образование на возрасни, консолидиран текст („Службен весник“ бр. 7/2008, 17/2011, 51/2011, 74/2012, 41/2014, 144/2014, 146/2015, 30/2016 и 64/18), извор: МОН
2. Закон за безбедност и здравје при работа, консолидиран текст („Службен весник“ бр. 92/2007, 136/2011, 23/2013, 25/2013, 137/2013, 164/2013, 158/2014, 15/2015, 129/2015, 192/2015 и 30/2016), извор: МТСП
3. Закон за Националната рамка на квалификации („Службен весник“ бр.137/2013 и 30/2016) Правилник за начинот на верификација на посебните програми за образование на возрасни; („Службен весник“ бр. 7/08, 17/11, 51/11, 74/12, 41/14, 144/14, 148/15, 30/16и 64/18), 2019г., Извор: ЦОВ
4. Правилник за начинот на верификација на установите и институциите за образование на возрасни и Правилник за образецот на барањето со потребната документација за верификација за посебни програми за образование на возрасни и за образецот на барањето за верификација на установите и институциите за образование на возрасни со потребната документација, Министерство за образование и наука („Службен весник“ бр.7/08, 17/11, 51/11, 74/12, 41/14, 144/14, 146/15, 30/16, и 210/16г., извор: МОН, ЦОВ
5. Правилник за содржината и формата на документацијата и евиденцијата која ја водат установите и институциите за образование на возрасни („Службен весник“ бр. 7/08), 2010г., извор: МОН
6. Правилник за содржината, формата и постапката на потпишувањето на договорот за следење на програмата за образование на возрасни (согласно ЗОВ „Службен весник“ бр.07/08), извор: ЦОВ
7. Правилник за називот, содржината и формата на сертификатот за знаењата, вештините, способностите и компетенциите стекнати од посебните програми за образование на возрасни („Службен весник“ бр. 7/08), 2010г., извор: МОН
8. Правилник за стандардите, за просторот, опремата и кадарот на установите и институциите за образование на возрасни („Службен весник“ бр.7/08, 17/11, 51/11, 74/12 и 41/14), 2014г.,извор: МОН
9. Правилник за формата, содржината и начинот на водењето на Централниот регистар и на општинскиот регистар за установите и институциите кои реализираат јавно признати програми за образование на возрасни („Службен весник“ бр.7/08), извор: МОН
10. Барање за верификација на посебна програма за образование на возрасни – Образец во подаконски акт
11. Барање за верификација на установа или институција – Образец во подзаконски акт
12. Барање за измена на верификувана посебна програма – Образец во подзаконски акт

ПРОЕКТ ШАНСА ЗА ТЕБЕ - ВОДИЧ ЗА ВЕРИФИКУВАЊЕ НА ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИ ЗА МАЛИ И СРЕДНИ ПРЕТПРИЈАТИЈА

13. Насоки за примена на Законот за општата управна постапка во водењето на постапките до донесувањето на управните акти, Public administration reform assistance and strengthening the capacities of MISA, 2018
14. Прирачник за лиценцирање на установи и институции за образование и возрасни, Центар за образование на возрасни, 2011
15. Прирачник за верификација на посебни програми за образование на возрасни, Центар за образование на возрасни, UNDP, декември 2011
16. Водич за класифицирање и кодирање на стандардите на занимања, Центар за стручно образование и обука, 2017.
17. Политика за квалитет на ЈУ Центар за образование на возрасни, 2018 Сертификат (МКС-сертификација и оценување) : Систем за управување со квалитет, во согласност со барањата на стандардот ISO 9001:2008, 2016-2018
18. Стратегија за образование на возрасни (2018-2022), 2017
19. Методологија за развојна програми за образование на возрасни, проект: „Јакнење на доживотното учење преку модернизација на системот за стручно образование и обука и образованието на возрасни“ Националната класификација на занимања, Државен завод за статистика, 2015
20. Национална рамка на квалификации, 2013 извор: МОН
21. Центар за образование на возрасни: www.cov.org.mk министерство за образование и наука: www.mon.gov.mk
22. Центар за стручно образование и обука: www.csoo.edu.mk
23. Министерство за труд и социјална политика: www.mtsp.gov.mk
24. Државен завод за статистика: www.stat.gov.mk
25. Централен регистар: www.crm.com.mk
26. Национална рамка на квалификации: www.mrk.mk

**ПРОЕКТ ШАНСА ЗА ТЕБЕ - ВОДИЧ ЗА ВЕРИФИКУВАЊЕ НА ПРОГРАМА ЗА
ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИ ЗА МАЛИ И СРЕДНИ ПРЕТПРИЈАТИЈА**

 ШансаЗаТебе

